

EINA DE SENSIBILITZACIÓ PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	3
ACTIVITAT 1a. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: PROFESSORAT	4
ACTIVITAT 1b. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: FAMÍLIES	7
ACTIVITAT 1c. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: ALUMNAT	10
ACTIVITAT 1d. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS (neteja, menjador, transport, monitors, extraescolars...)	13
ACTIVITAT 1e. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: XARXA EDUCATIVA (en cas d'existir Plans educatius d'entorn o alguna xarxa educativa local)	16
ACTIVITAT 2. PARLANT DE LA NOSTRA CONVIVÈNCIA: PROFESSORAT, FAMÍLIES, ALUMNAT, PAS	19
ACTIVITAT 3. CONSTRUIM LA NOSTRA CONVIVÈNCIA: PROFESSORAT, FAMÍLIES, ALUMNAT, PAS I ENTORN	20

INTRODUCCIÓ

EINA DE SENSIBILITZACIÓ¹ PER A L'ELABORACIÓ DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA DE CENTRE

El projecte de convivència de centre és un document que engloba el conjunt d'accions encaminades a la millora de la convivència. Elaborar aquest projecte global amb la participació de tota la comunitat i de manera coordinada amb l'entorn, comporta un espai previ de reflexió conjunta que anomenem sensibilització.

Aquesta eina de sensibilització té l'objectiu de facilitar un espai per compartir creences, parlar, escoltar, cercar un llenguatge comú i arribar a una concepció de convivència, consensuada per tothom que hi participa. Què entenem per convivència? Què és la convivència? què pensem sobre la convivència en el nostre centre? Quins són els temes rellevants en el marc de la convivència? O per on i com podem començar a treballar plegats? Aquestes són algunes de les preguntes que l'activitat planteja.

PROCEDIMENT

Inicialment cada sector reflexionarà de manera separada i, després, entre tots i totes es farà una posada en comú per redactar la nostra definició.

¹ Adaptació : Nélida Zaitegi . “Guía para la elaboración del PCA . Andalucía. Febrero 2007”

ACTIVITAT 1a. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: PROFESSORAT

- A) Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions següents.
- B) Valora el teu grau d'acord. De l'escala de l'1 (totalment en desacord) al 4 (completament d'acord).
- C) Completa l'activitat.

AFIRMACIONS	DESAC.	ACORD
1. La millora de la convivència és un mitjà per garantir l'ensenyament i l'aprenentatge.	1	2 3 4
2. Els nostres pensaments ens condicionen les emocions a partir dels quals actuem d'una manera o d'una altra. La coherència entre pensament, emoció i acció és fonamental per al benestar individual i col·lectiu.	1	2 3 4
3. La capacitat del professorat per reflexionar sobre la seva pràctica docent i experimentar noves metodologies que faciliten l'expressió d'inquietuds, anhels, emocions, sentiments i idees de l'alumnat, incideix de manera directa en la convivència de l'aula i del centre.	1	2 3 4
4. Un seguiment sistemàtic de les absències de l'alumnat i una comunicació àgil i immediata amb les famílies, eviten problemes d'absentisme.	1	2 3 4
5. El currículum, la metodologia de gestió de l'aula i la manca de lideratge del professorat, poden ser la causa de molts conflictes.	1	2 3 4
6. L'organització i les estructures del centre són sovint causa de conflictes.	1	2 3 4
7. L'existència de canals de participació reals de tots els estaments del centre, i especialment de l'alumnat, potencia el sentiment de pertinença, la millora del clima i la convivència escolars.	1	2 3 4
8. La convivència positiva requereix l'elaboració d'unes normes clares i consensuades amb la participació de tota la comunitat educativa.	1	2 3 4
9. El professorat té cura en utilitzar un llenguatge i un tractament de les matèries, que facin visibles totes les diversitats en totes les activitats del centre.	1	2 3 4
10. No podem permetre que l'alumnat porti cap símbol religiós, cultural o de pertinença a un grup, encara que siguin diferents dels que han estat presents tradicionalment en la nostra societat.	1	2 3 4

11 El professorat necessita ajut a l'hora de plantejar i abordar certs problemes de convivència a l'aula o al centre.	1	2	3	4
12. Els espais d'esbarjo, entre classe i classe, el menjador, els passadissos, l'autobús,... s'autoregulen i no influeixen en el desenvolupament de l'aprenentatge.	1	2	3	4
13. No és necessari que el professorat actuï quan un conflicte es produeix fora del centre, són les famílies o els agents socials externs qui ha de resoldre'l.	1	2	3	4
14. Els estils de comunicació que s'estableixen entre la comunitat educativa poden crear malentesos, distorsions o manques d'informació.	1	2	3	4

OMPLIR INDIVIDUALMENT

Un cop has acabat, tria i ordena les tres afirmacions que consideres fonamentals tenint en compte el moment actual del centre: (formula-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....

2a.....

3a.....

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN PETIT GRUP

Un cop heu acabat de compartir les reflexions, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu acordat són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....

2a.....
.
.....
.

3a.....
.
.....
.

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN GRAN GRUP

Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les 3 afirmacions que heu acordat que són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....
.....

2a.....
.....

3a.....
.....

Observacions i comentaris:

--

ACTIVITAT 1b. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: FAMÍLIES

- A) Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions següents
- B) Valora el teu grau d'acord. De l'escala de l'1 (totalment en desacord) al 4 (completament d'acord).
- C) Completa l'activitat.

AFIRMACIONS	DESAC.	ACORD
1. El professorat ha de solucionar els conflictes que es produeixen a l'aula i al centre, creiem que no és funció ni de les famílies ni de l'alumnat intervenir en la seva solució.	1	2 3 4
2. Hi ha famílies que no donen pautes ni posen límits de comportament, als seus fills o a les seves filles, la qual cosa genera problemes, quan han de conviure amb els altres i han de respectar normes de convivència.	1	2 3 4
3. El que s'ha de fer a l'aula i al centre és ensenyar, els nostres fills i filles hi van a aprendre. Els altres assumptes, els resolrem a casa.	1	2 3 4
4. Estem interessats en què el professorat ens informi sovint del rendiment dels nostres fills i de les nostres filles, per tant creiem que quan el centre ens convoca a una reunió hem de fer tot el possible per assistir-hi.	1	2 3 4
5. El respecte al professorat acompanyat d'una bona disciplina són les millors propostes per una bona convivència	1	2 3 4
6. El centre és l'encarregat d'ensenyar a l'alumnat a comportar-se correctament.	1	2 3 4
7. La millor senyal de que les coses van bé és que no hi hagi problemes de convivència en el centre.	1	2 3 4
8. El centre ha d'agrupar a l'alumnat en funció del seu rendiment. El fet d'ajuntar en una classe nois i noies de diferents procedències i de diferents capacitats, afecta directament als nostres fills i filles.	1	2 3 4
9. La manera de vestir i els objectes que porta l'alumnat al centre és responsabilitat de les mares i els pares, i per tant, el professorat no ha d'intervenir.	1	2 3 4
10. Demanem als nostres fills i filles les mateixes responsabilitats i obligacions sense tenir en compte la diferència de gènere.	1	2 3 4
11. Hi ha famílies que ens sentim perdudes i necessitem ajuda a l'hora de plantejar certs problemes de convivència a casa	1	2 3 4

12. Els problemes de convivència són normals i és natural que passin a les famílies, als centres i en altres col·lectius. L'objectiu ha de ser aconseguir que els problemes no en dificultin el funcionament normal i puguin ser tractats adequadament a fi que tothom aprengui i s'eduqui en el procés.	1 2 3 4
13. Quan els nostres fills i filles falten a classe és suficient amb la nostra justificació. Nosaltres som els que coneixem els motius i és la nostra responsabilitat.	1 2 3 4
14. Les famílies, mitjançant l'AMPA, hem de participar en activitats, formacions o reunions amb d'altres associacions de famílies d'altres centres per una millora global de la convivència.	1 2 3 4

OMPLIR INDIVIDUALMENT

Un cop has acabat, tria i ordena les tres afirmacions que consideres fonamentals tenint en compte el moment actual del centre: (formula-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....

2a.....

3a.....

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN PETIT GRUP

Un cop heu acabat de compartir les reflexions, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu acordat que són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....

.....
.

2a.....

.....
.

3a.....

.....
.

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN GRAN GRUP

Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu acordat són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....

.....
.

2a.....

.....
.

3a.....

.....
.

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 1c. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: ALUMNAT

- A) Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions següents
- B) Valora el teu grau d'acord. De l'escala de l'1 (totalment en desacord) al 4 (completament d'acord).
- C) Completa l'activitat.

AFIRMACIONS	DESAC.	ACORD
1. En la nostra aula i en el nostre centre aprenem a conviure perquè complim les normes que posa el professorat.	1	2 3 4
2. Hi ha nois i noies que fan sempre el que volen i no respecten les normes, es crea mal ambient i després ho paguem tota la classe	1	2 3 4
3. De vegades hem de fer servir la força a l'hora de resoldre els conflictes, per fer-nos respectar pels companys i companyes.	1	2 3 4
4. Molts dels problemes que tenim l'alumnat són deguts a mancances de comunicació entre nosaltres, amb el professorat o amb les nostres famílies.	1	2 3 4
5. Quan els alumnes o les alumnes faltem a classe, és suficient amb la justificació de les mares o dels pares	1	2 3 4
6. Hi ha companys i companyes que haurien d'anar a classes especials perquè ens molesten i no podem seguir les explicacions del professorat	1	2 3 4
7. L'origen de molts dels conflictes a les aules o al centre provenen de problemes externs.	1	2 3 4
8. La funció del professorat és preparar-nos pel nostre futur i no parlar-nos d'emocions o de com ens relacionem.	1	2 3 4
9. En el centre l'alumnat i el professorat parlem, discutim i compartim idees sobre com crear un clima de convivència i respecte al centre	1	2 3 4
10. Els alumnes i les alumnes del centre creiem que hauríem d'elaborar les normes de convivència plegats amb el professorat i les famílies, però no donen l'opció de fer-ho.	1	2 3 4
11. Els alumnes i les alumnes tenim el dret a ser respectats per tota la comunitat, sense diferències de tracte per raó de gènere, origen, creences,	1	2 3 4
12. Els nois i les noies podem vestir com vulguem i el professorat no ha de fer res al respecte. És normal que una noia porti <i>hijab</i> (mocador al cap) o hi hagi alumnat que porti gorres, <i>pircings</i> , etc.	1	2 3 4

13. Els alumnes i les alumnes podem participar en la gestió dels conflictes formant part dels equips de mediació, de l'alumnat – acompanyant, de la tutoria entre iguals.	1	2	3	4
14. Hi ha alumnat que ho passa malament a l'aula, dins del centre o a l'entorn i no ho explica ni a la seva família ni a ningú.	1	2	3	4
15. Quan es produeix una incidència al centre, el professorat ens demana la nostra col·laboració per identificar els culpables. L'alumnat, abans de tot, hem de demostrar solidaritat amb els nostres companys i companyes.	1	2	3	4
16..La direcció del centre i el professorat no han d'intervenir en els conflictes on intervé alumnat del centre, però que es produeixen fora del centre	1	2	3	4

OMPLIR INDIVIDUALMENT

Un cop has acabat, tria i ordena les tres afirmacions que consideres fonamentals tenint en compte el moment actual del centre: (formula-les de forma positiva i amb claredat)

1^a

.....

2^a

.....

3^a

.....

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN PETIT GRUP

Un cop heu acabat de compartir les reflexions, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu acordat són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....

.....

.....

2a.....
.
.....
.

3a.....
.
.....
.

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN GRAN GRUP

Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu acordat són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....
.
.....
.

2a.....
.
.....
.

3a.....
.
.....
.

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 1d. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS (neteja, menjador, transport, monitors, extraescolars...)

- A) Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions següents
- B) Valora el teu grau d'acord. De l'escala de l'1 (totalment en desacord) al 4 (completament d'acord).
- C) Completa l'activitat.

AFIRMACIONS	DESAC.	ACORD
1. Als centres, l'encarregat d'ensenyar a l'alumnat a respectar les normes bàsiques, a comportar-se correctament i a respectar als altres, és exclusivament el professorat.	1	2 3 4
2. Hem de quedar al marge a l'hora de tractar i solucionar els conflictes que poden sorgir al centre o al seu entorn.	1	2 3 4
3. Els problemes de convivència que es produeixen entre l'alumnat els han de solucionar ells mateixos.	1	2 3 4
4. Hi ha professors i professores que no eduquen en les normes de convivència..	1	2 3 4
5. Hi ha pares i mares que no eduquen en les normes de convivència.	1	2 3 4
6. En el centre el personal no docent, les famílies i el professorat parlem, discutim i compartim criteris sobre com crear un clima positiu de convivència i de respecte .	1	2 3 4
7. L'alumnat i el professorat mantenen actituds de poc reconeixement o indiferència vers el nostre treball.	1	2 3 4
8. L'objectiu ha de ser que no hi hagi problemes de convivència en el centre o l'entorn. Aquest és el millor senyal que les coses van bé.	1	2 3 4
9. La comunicació establerta amb el professorat, l'alumnat i les famílies (canals, formes,...) pot crear malentesos, distorsions o manques d'informació.	1	2 3 4
10. La convivència ens implica a tots: famílies, professorat, alumnat i personal no docent. S'han de crear vies de participació per definir com volem funcionar i conviure en pau.	1	2 3 4
11. La manera en què acollim les famílies novingudes i l'alumnat de nova incorporació, pot facilitar la seva adaptació al centre o pot ser causa de problemes.	1	2 3 4
12. Sovint necessitem ajut a l'hora de plantejar i abordar certs problemes de convivència al centre o a l'entorn.	1	2 3 4
13. El personal no docent, participant des dels òrgans de gestió, com poden ser el Consell Escolar o la comissió de convivència, podem aportar propostes que ajudin a millorar el clima de centre.	1	2 3 4
14. La nostra participació i col·laboració amb la xarxa educativa d'entorn incideix en la millora de la convivència.	1	2 3 4

15. Els problemes de convivència són normals i és natural que passin a les famílies, als centres, a l'entorn. L'objectiu ha de ser aconseguir que els problemes no en dificultin el funcionament normal i puguin ser tractats adequadament i aprenguem a resoldre's de manera pacífica.	1	2	3	4
16. Davant d'un conflicte amb l'alumnat la meva resposta ha de tenir intenció educativa.	1	2	3	4

OMPLIR INDIVIDUALMENT

Un cop has acabat, tria i ordena les tres afirmacions que consideres fonamentals tenint en compte el moment actual del centre: (formula-les de forma positiva i amb claredat)

1ª.....

2ª.....

3ª.....

 .

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN PETIT GRUP

Un cop heu acabat de compartir les reflexions, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu acordat són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....
 .

2a.....
 .

3a.....
.
.....
.

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN GRAN GRUP

Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu acordat són fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....
.
.....
.

2a.....
.
.....
.

3a.....
.
.....
.

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 1e. COMPARTINT MARCS CONCEPTUALS: XARXA EDUCATIVA (en cas d'existir Plans educatius d'entorn o alguna xarxa educativa local)

A) Llegeix detingudament cadascuna de les afirmacions següents.

B) Valora el teu grau d'acord. De l'escala de l'1 (totalment en desacord) al 4 (completament d'acord).

C) Completa l'activitat.

AFIRMACIONS	DESAC.	ACORD		
1. La convivència no és un fi en si mateixa, sinó un mitjà per garantir la cohesió social.	1	2	3	4
2. Els agents educatius locals ens sentim perduts i necessitem ajut a l'hora de plantejar i abordar certs problemes de convivència de la localitat.	1	2	3	4
3. Els conflictes amb i entre la joventut, sovint es produeixen com una manifestació de les situacions personals i són un intent de buscar resposta a la inseguretat, a les necessitats d'atenció o l'afecte.	1	2	3	4
4. Els problemes de convivència són normals i es normal que passin a les famílies, als centres i a l'entorn. L'objectiu ha de ser aconseguir que els conflictes no dificultin el funcionament normal i puguin ser tractats adequadament a fi que tothom aprengui i s'eduqui en el procés.	1	2	3	4
5. Les relacions que s'estableixen entre els joves en el territori (associacionisme, espais de lleure,..) són claus en els processos de convivència.	1	2	3	4
6. L'existència de canals de participació reals dels joves potencia el sentiment de pertinença i la millora del clima i la convivència en l'entorn.	1	2	3	4
7. La diversitat cultural i els símbols identitaris sovint poden causar problemes de convivència.	1	2	3	4
8. El procés d'acollida, com a primera actuació de socialització, pot representar un moment clau per prevenir possibles conflictes posteriors.	1	2	3	4
9. Els espais de trobada urbans (parcs, places, etc.) s'autoregulen, no cal gestionar una acció de convivència positiva.	1	2	3	4
10. El centre és l'encarregat d'ensenyar l'alumnat a respectar les normes bàsiques, a comportar-se correctament i a respectar els altres i també l'espai públic.	1	2	3	4
11. El fet que les famílies no posin límits als joves, sovint genera problemes de convivència en els altres.	1	2	3	4
12. La policia local ha de ser la única responsable de garantir la convivència i mantenir l'ordre en els espais públics.	1	2	3	4
13. Els problemes de violència es solucionen amb un bon reglament.	1	2	3	4
14. Quan hi ha queixes contínues de convivència ningú s'ho pren seriosament ni es planteja com gestionar-ho.	1	2	3	4
15. Les mancances en l'urbanisme, mobiliari urbà o enllumenat dels voltants dels centres poden ser una de les causes dels conflictes.	1	2	3	4

16. La convivència requereix un plantejament coordinat de tots els agents educatius que intervenen en un mateix territori. S'han de crear vies de participació per definir com volem funcionar i conviure en pau.	1	2	3	4
17. En els Plans educatius d'entorn, caldria desenvolupar un grup de treball interprofessional que reflexionés sobre el tema.	1	2	3	4
18. És fonamental una coordinació entre tots els agents de l'entorn que intervenen en el territori.	1	2	3	4

OMPLIR INDIVIDUALMENT

Un cop has acabat, tria i ordena les tres afirmacions que consideres fonamentals tenint en compte el moment actual del centre: (formula-les de forma positiva i amb claredat):

1^a.....

2^a.....

3^a.....

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN PETIT GRUP

Un cop heu acabat les reflexions, trieu i ordeneu les tres afirmacions que heu a considereu fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb la mateixa claredat)

1a.....

2a.....

3a.....
.
.....
.

Observacions i comentaris:

OMPLIR EN GRAN GRUP

Un cop heu posat en comú els acords dels diferents grups, trieu i ordeneu les tres afirmacions que considereu fonamentals: (formuleu-les de forma positiva i amb claredat)

1a.....
.
.....
.

2a.....
.
.....
.

3a.....
.
.....
.

Observacions i comentaris:

ACTIVITAT 2. PARLANT DE LA NOSTRA CONVIVÈNCIA: PROFESSORAT, FAMÍLIES, ALUMNAT, PAS

1. Respon individualment.
2. Posa en comú en petit grup: debate i consensuar en la mesura que sigui possible.
3. Compartiu en gran grup, exposant les conclusions de cada petit grup.

Plantilla individual

	Situació	Causes	Sentiments	Conseqüències
EM SENTO BÉ QUAN...				
EN SENTO MALAMENT QUAN...				

Plantilla per al petit grup

EN SENTIM BÉ QUAN...			
Situacions	Causes	Sentiments	Conseqüències
ENS SENTIM MALAMENT QUAN...			
Situacions	Causes	Sentiments	Conseqüències

Plantilla gran grup

Situacions en què ens sentim bé	Propostes per mantenir-les	Situacions en què ens sentim malament	Propostes per corregir-les i sentirnos bé
---------------------------------	----------------------------	---------------------------------------	---

--	--	--	--

ACTIVITAT 3. CONSTRUIM LA NOSTRA CONVIVÈNCIA: PROFESSORAT, FAMÍLIES, ALUMNAT, PAS I ENTORN

Reflexionem al voltant dels aspectes de la convivència.

1. Què és per a tu UNA BONA CONVIVÈNCIA? Pensa en allò de positiu que té la convivència, imagina com t'agradaria que fos.

--

2. Què esperes de la convivència? Quines són les teves expectatives? Com t'agradaria sentir-te?

Amb l'alumnat

--

Amb el professorat

--

Amb el PAS i el personal de transport, del menjador...

--

Amb les famílies

3. Què entens com a NORMA DE CONVIVÈNCIA?